

Audit hodnocení VKS z pohledu zákona 418/2011Sb.

Zákon 418/2011 Sb. o trestní odpovědnosti právnických osob (TOPO) a řízení proti nim

Cílem tohoto zákona,

který vstoupil v České republice v účinnost dnem 1.1.2012 jako v jedné z posledních zemí Evropy, je

zavedení trestní odpovědnosti právnických osob za jednání a rozhodování:

- svých vlastníků,
- řídících a kontrolních osob,
- resp. zaměstnanců.

Praxe v ostatních státech

Americký model – vychází z agregační teorie, podle které může být právnická osoba trestně odpovědná za jakékoliv porušení trestního práva svým zaměstnancem - jednal- li v rámci své náplně a jménem právnické osoby.

Anglický model – je více restriktivní a tedy trestní odpovědnost právnické osoby může přicházet v úvahu v případě porušení trestního práva jednotlivcem, který zastává vysokou funkci, nebo má zásadní rozhodovací pravomoci v rámci společnosti (*aplikace Belgie, Nizozemsko, Finsko*)

Německý model – odpovědnost právnických osob není trestní ale správní. Tedy propracovaný systém správních sankcí plní obdobnou funkci jako trestní právo. (*aplikace Itálie, Portugalsko, Řecko, Španělsko*)

V ČR máme jaký model?

Kriminální činy

v současnosti zákon o trestní odpovědnosti právnických osob vypočítává **78 trestných činů**, za které mohou být firmy stíhány. (Dosud chybí například některé hospodářské trestné činy, například - porušení závazných pravidel hospodářského styku).

Způsob zavinění

Na rozdíl od osob fyzických se u společností **nerozlišuje úmyslné a nedbalostní zavinění**.

Katalog trestů

je pochopitelně odlišný od trestů, jež hrozí fyzickým osobám. Peněžité trest, propadnutí věci, propadnutí majetku a zákaz činnosti jsou shodné pro oba druhy osob, avšak právnickým osobám dále může hrozit trest **uveřejnění rozsudku, zákaz přijímání dotací a subvencí, zákaz plnění veřejných zakázek, zákaz účasti v koncesním řízení nebo ve veřejné soutěži a v krajním případě i „kapitální trest“ zrušení právnické osoby**

Klíčový pojem zákona

Klíčovým pojmem je přičitatelnost, tedy určení okruhu situací, kdy za trestný čin spáchaný fyzickou osobou může být postihnuta i osoba právnická.

ČÁST DRUHÁ

§ 8

Trestní odpovědnost právnické osoby

Zkušenosti státní správy

Policie, státní zastupitelství a soudy prozatím zcela postrádají zkušenosti, metodiku činnosti a závazné výklady. Na některá ustanovení přitom dosud nemají stejný názor ani odborníci.

Postupy státní správy

Nejednotnost postupu orgánů činných v trestním řízení a soudů přináší reálnou možnost excesů v neprospěch právnických osob.

Prevence

Nejasnosti zákona a možnosti excesů ze strany orgánů činných v trestním řízení a soudů vedou k povinnosti zavést preventivní opatření. Existence přiměřené prevence, analýzy rizik, etického chování by mohla prokazovat snahu právnické osoby o eliminaci trestné činnosti – že z toho nic neměla, nebyla srozuměna s trestným činem a ani nechtěla mít žádný prospěch.

Ale i přesto vše co učiníte..

I když bude ze strany právnické osoby v dobré víře učiněno vše, co lze v rámci prevence pokládat za rozumné a spravedlivé, konečné slovo budou mít vždy orgány činné v trestním řízení a soudy. Minimálně by se však mělo jednat o výraznou polehčující okolnost resp. o vyvinění.

Náš přístup k auditnímu šetření

(7 bodů)

1. Výběr trestných činů

Kritériem pro výběr jednotlivých trestných činů byla úvaha, zda mohou nastat v PT v souvislosti s jejím podnikáním resp. bez ohledu na něj.

2. Posouzení výběru právníkem

Byly doplněny ještě další

Okruhy trestných činů (počet)			
Majetkové trestné činy	3	Korupční delikty	2
Daňové a účetní	4	IT, Autorské právo	4
Ekologické	7	Ostatní	4
Veřejné zakázky	3		

3. Existence preventivních opatření a kontrol na jejich dodržování v interní legislativě spol.

Okruh trestných činů	Trestné činy	Interní legislativa společnosti obsahující preventivní opatření proti působnosti zákona č.418/2011Sb.
Ekologické	Poškození životního prostředí, vodního zdroje, neoprávněné vypouštění znečišťujících látek, neoprávněné nakládání s odpady, neoprávněné nakládání s látkami poškozující ozonovou vrstvu.	PO -Integrovaná prevence a omezování znečištění, PO - Nakládání s chemickými látkami, PO - Nakládání s vodami chemická služba, PO - Stanovení emisí skleníkových plynů ,PO - Nakládání s odpady, PO -Stanovení emisí skleníkových plynů

4. Způsoby informování zaměstnanců společnosti s požadavky externí a interní legislativy

- **Pojem prokazatelnosti** seznamování zaměstnanců společnosti s požadavky interní a externí legislativy a jejich změnami

- Odkaz na **§ 305 odst. 4 Zákonníku práce**, kde je pro zaměstnavatele stanovena povinnost zaměstnance s vydáním, změnou nebo zrušením vnitřního předpisu nejpozději do 15 dnů. *(zřejmě od jeho vyhlášení)*

5. Existence kontrol ve vybraných oblastech (účetnictví, daně, ekologie, IT).

V auditu jsme se zaměřili na ověření, zda PT provádí kontroly nad činností zaměstnanců ve vybraných oblastech možných trestných činů, jako jeden z předpokladů pro to, aby trestný čin zaměstnanec nebyl přičítán PT jako právnické osobě .

29	Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (§ 240 trestního zákoníku)
----	--

(1) Kdo ve větším rozsahu **zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na úrazové pojištění, pojistné na zdravotní pojištění, poplatek nebo jinou podobnou povinnou platbu**, anebo vyláká výhodu na některé z těchto povinných plateb, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti

TRESTNÝ ČIN	Zodpovědný úsek	OŘD	Popis procesu	Kontroly v OŘD	Kontroly v praxi	Provedené audity a kontroly za poslední 4 roky (interní/externí)	Zjištění a doporučení
§ 240 Zkrácení daně	FU	Organizační řád	čl. 6.2. finanční úsek odpovídá za daně a účetnictví	xxxxxxx	xxxxxxx	xxxxxxx	xxxxxxx

6. Školení k problematice zákona č. 418/2011Sb.ve společnosti.

7. Závěrečné zprávy – zjištění, doporučení, opatření managementu.

(6 doporučení IA ke zlepšení)

Další předpokládané kroky

**Kontrola plnění opatření z auditního šetření
Plán auditních šetření na rok 2015**

**Očekává se novela zákona o trestní odpovědnosti
právnických osob – podívat se, jaký je aktuální stav,
kam to směřuje**